

## Η κρίση της αναπαράστασης

Απόσπασμα από την κριτική του Δ. Τσατσούλη στο περιοδικό «7» της Ελευθεροτυπίας

27/03/2011

Ωραίο είναι το οικείο. Με αυτό το «έντιμο» σύνθημα θα μπορούσε να εκφραστεί αλλιώς ο τρόμος που κυριεύει τον θεατή μπροστά σε μια σκηνή που αρνείται να προσφύγει στους συνήθεις αναπαραστατικούς μηχανισμούς.

Που δεν υπακούει στις συμβάσεις ενός θεάτρου-φέτας ζωής. Παρ' όλο που οι κλασικοί πλέον Μπέκετ, Ιονέσκο, Αραμπάλ ή Ζενέ έγραψαν θέατρο που αρνείται την αναφορά στο πραγματικό, οι κατά καιρούς σκηνοθέτες λείαναν τις αιχμές, επιδιώκοντας να καταστήσουν τις ανοίκειες καταστάσεις του θεάτρου τους οικείες, άρα αβλαβείς. Ως σε αντιπερισπασμό για την προδοσία, οι σύγχρονοι σκηνοθέτες δεν παύουν να δοκιμάζουν τρόπους για να διαταράξουν την εδραιωμένη σχέση αναφοράς του θεάτρου στην πραγματικότητα, δοκιμαζόμενοι πρώτιστα σε θεωρούμενα κλασικά έργα.

Τα υπόγεια του Χώρου Ιστορικής Μνήμης στην Κοραή αποτελούν ιδανικό φυσικό σκηνικό τόπο για τους επαναστατημένους νέους των «Δίκαιων» του Καμύ που μετέφρασε και σκηνοθέτησε ο Σάββας Στρούμπος. Ένας χώρος ασφυκτικός με αιωρούμενη την απειλή ανακάλυψης της ομάδας που σχεδιάζει «τρομοκρατικό χτύπημα» στην τσαρική Ρωσία, καθίσταται εν τέλει χώρος μιας τελετουργίας μέσω των κινήσεων που επιτελούν τα σώματα των πέντε γερά εκγυμνασμένων ηθοποιών. Ο λόγος ανασηματοδοτείται από την κίνηση, η φωνή ακούγεται ως απόρροια ενός εσώτερου σωματικού παλμού, η παράσταση αρνείται την αναπαράσταση αλλά αποκαλύπτει κινησιακά τη βαθύτερη ουσία του φόβου μπροστά στην επιτακτική ανάγκη υλοποίησης της ιδέας. Μια παράσταση – χορογραφία του τρόμου, ένας λεκτικός σπασμός που γίνεται βάσανος του σώματος και επιτελείται βίαια στο σκηνικό εδώ και τώρα.

Οι βροντώδεις ή σπαραξικάρδιες φωνές και οι χειρονομιακές απομιμήσεις που επιφανειακά αναπαριστούν το γράμμα του κειμένου αποτυγχάνουν

πλέον εκεί που θα ήθελαν να πείσουν: στην απομίμηση μιας διαρκώς διαφεύγουσας πραγματικότητας που εμπεριέχει το κείμενο. Η ανασκαφή του ως το μεδούλι, αυτή που επιχειρούν οι νέοι σκηνοθέτες, αποκαλύπτει την άλλη, περισσότερο εύφορη διάστασή του.